

Croatian Civil Aviation Agency

Pružanje zemaljskih usluga

© Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo

Croatian Civil Aviation Agency

Regulatorni okvir

Zakon o zračnom prometu
(NN 69/09, 84/11, 54/13, 127/13, 92/14)

Direktiva
96/67/EC

čl.40

(1) Pružanje zemaljskih usluga na zračnim lukama obavlja se u skladu sa EU propisima.

**Zakon o
zračnom
prometu**

Uredbe

- Izravno primjenjive
- Provedbeni propis samo ako je to predviđeno samom uredbom

Direktive

- Izravno primjenjive glede svrhe i cilja
- Provedbeni propis nužan (rok)

Odluke

- Izravno primjenjive
- Adresati – točno određene osobe, točno određeni slučaj

Uvod u EU

Uvod u EU

Zaštita tržišnog natjecanja

Lisabonski ugovor

Uredbe

Direktive

Odluke

Presude
Europskog
suda

- Naknade zračnih luka
- Pružanje zemaljskih usluga

Nacionalno
zakonodavstvo

Pojedinačni
slučajevi

Tumačenje i
širenja opsega
primjene EU
propisa

*Zaštita tržišnog natjecanja;
prepoznaje ECAA*

Sporazum o
stabilizaciji i
pridruživanju

ECAA

Zakon o
vazdušnom
saobraćaju

Zakon o zaštiti
konkurencije

Pravilnik o
uslugama
zemaljskog
opsluživanja

Croatian Civil Aviation Agency

Crna Gora

Croatian Civil Aviation Agency

Direktiva 96/67/EZ

Direktiva 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272,25. 10.1996.)

- ✓ postepena liberalizacija tržišta zemaljskih usluga, sa ciljem smanjenja troškova operatora zrakoplova
- ✓ Upravno tijelo ZL
- ✓ self-handling
- ✓ 3rd party handling
- ✓ Moguće ograničenje broja pružatelja (i SH), ali kriteriji relevantni, objektivni, transparentni i nediskriminirajući te jedan obavezno neovisan od upravnog tijela ZL i dominantnog prijevoznika
- ✓ obavezno razdvajanje računa (upravno tijelo ZL)
- ✓ povjerenstva korisnika

Croatian Civil Aviation Agency

Direktiva 96/67/EZ

Direktiva 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272,25. 10.1996.)

- ✓ određene kategorije usluga – ograničen broj pružatelja
- ✓ centralizirana infrastruktura (poseban režim)
- ✓ obvezne konzultacije – sa povjerenstvom korisnika i pružateljima zemaljskih usluga (posebice glede izuzeća)
- ✓ Odobrenje
- ✓ Pragovi za teret/pragovi za putnike → primjenjivost na usluge koje se odnose na teret/putnike

Direktiva 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272,25. 10.1996.)

Croatian Civil Aviation Agency

Direktiva 96/67/EZ

**SELF-
HANDLING**

- Liberalizacija,
- Osim 4 kategorije usluga

**3rd PARTY
HANDLING**

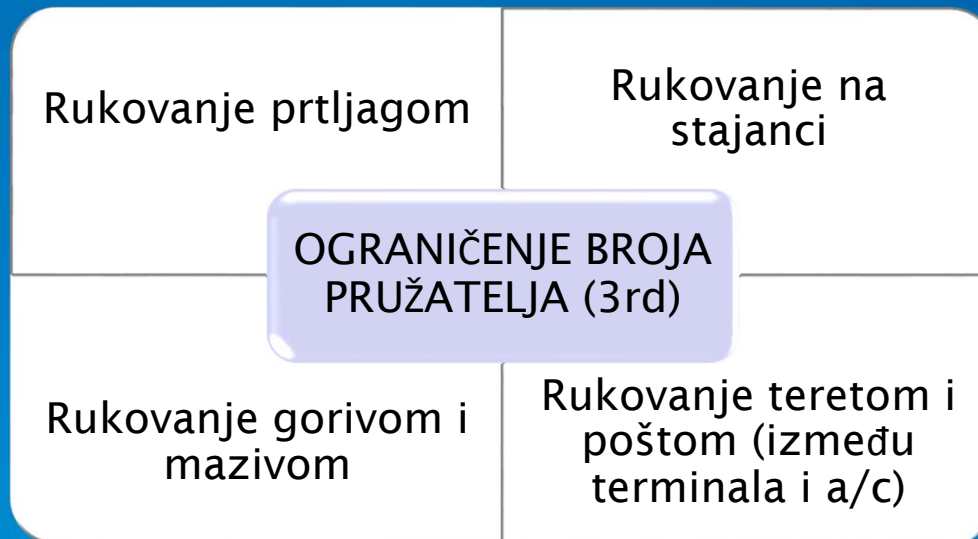
- 2 mil. putnika ili
- 50 000 tereta

Direktiva 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272,25. 10.1996.)

Croatian Civil Aviation Agency

Direktiva 96/67/EZ

Minimalno 2 pružatelja, od kojih barem jedan nije:

- I. Upravno tijelo ZL
- II. Korisnik koji je prevezao više od 25% pax/tereta
- III. Tijelo upravljački povezano sa I. ili II.

Direktiva 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272,25. 10.1996.)

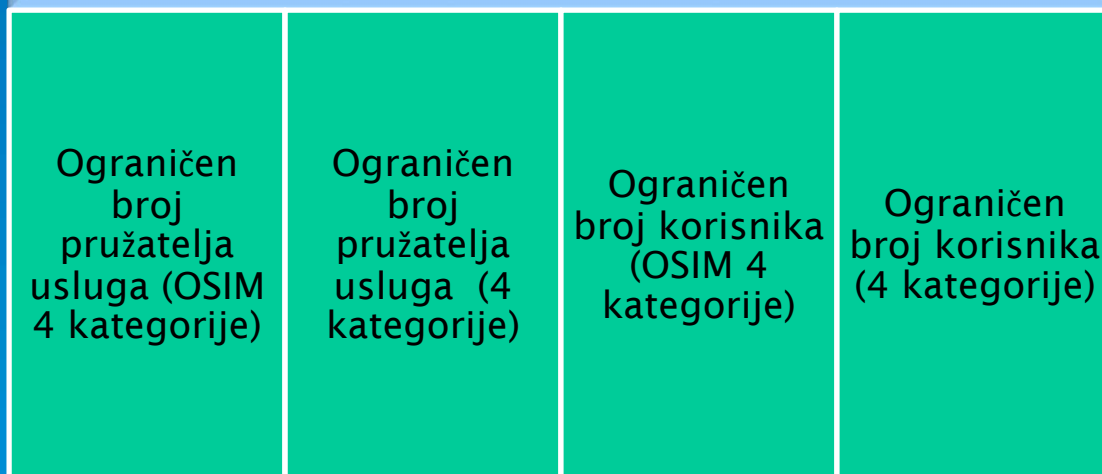

Croatian Civil Aviation Agency

Direktiva 96/67/EZ

IZUZEĆA

(ograničenja u prostoru ili kapacitetu)

Barem 2
(pravila za
ograničenje)

3god

Jedan

2god

Jasni i
transparentni
kriteriji

3god

Jedan ili
niti
jedan

3god

Croatian Civil Aviation Agency

Studija o utjecaju Direktive 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama

- ✓ veliki porast pružatelja usluga (3rd party handling)
- ✓ različita tumačenja Direktive
- ✓ sniženje cijena, ali i smanjena kvaliteta usluge
- ✓ neke zračne luke prodale svoja ground handling poduzeća i usmjerila poslovanje na upravljanje infrastrukturom
- ✓ self-handling – postaje i 3rd party handling (alijanse)
- ✓ različita rješenja glede centralizirane infrastrukture

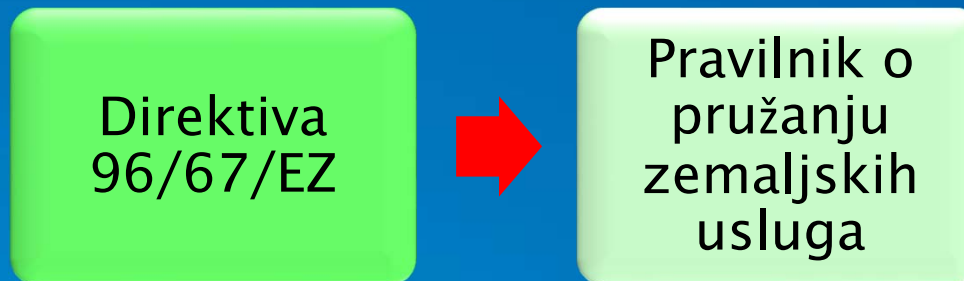
~~Proposal for a Regulation on groundhandling services at Union airports and repealing Council Directive 96/67/EC /* COM/2011/0824 final – 2011/0397 (COD) */~~

Direktiva 96/67/EZ

Studija o utjecaju Direktive 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama

Croatian Civil Aviation Agency

**Direktiva
96/67/EZ**

Pravilnik o pružanju zemaljskih usluga

Croatian Civil Aviation Agency

Pravilnik o pružanju zemaljskih usluga

- ✓ implementirana načela Direktive, uzimajući u obzir nacrt Uredbe EU o pružanju zemaljskih usluga
- ✓ pravo sudjelovanja Agencije na konzultacijama
- ✓ centralizirana infrastruktura – proglašava upravno tijelo zračne luke (obavezne konzultacije, naknada regulirana!)
- ✓ Korigirana obaveza korištenja neovisnog ovlaštenog revizora

Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti

- uklonjeni pragovi za osiguranje od odgovornosti iz obavljanja djelatnosti (provjera godišnja)
- Kronologija zahtjeva
- Operativni priručnik se više ne odobrava nego notificira Agenciji
- Uzeti u obzir članstvo u EU i ne-stupanje na snagu ECAA
- SH – posebna polica osiguranja

LISABONSKI UGOVOR; čl. 101. i 102.

ZABRANJENI SPORAZUMI

čl. 101

- ✓ sporazumi među poduzetnicima/odluke udruženja poduzetnika/usklađeno djelovanje koji bi mogli utjecati na trgovinu među državama članicama i koji imaju za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, A OSOBITO oni kojima se:
 - (a) neposredno ili posredno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene ili drugi trgovinski uvjeti;
 - (b) ograničuju ili nadziru proizvodnja, tržišta, tehnički razvoj ili ulaganja;
 - (c) vrši podjela tržišta ili izvora nabave;
 - (d) primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
 - (e) sklapanje ugovora uvjetuje preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema običajima u trgovini, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.-> NIŠTAVOST

- ✓ Iznimka: doprinose poboljšanju proizvodnje ili distribucije robe ili promicanju tehničkog ili gospodarskog napretka, a istodobno potrošačima omogućuju pravedan udio u koristi koja iz njih proizlazi te koji:
 - (a) tim poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu nužna za postizanje ovih ciljeva;
 - (b) tim poduzetnicima ne omogućuju isključivanje konkurencije s tržišta s obzirom na znatan dio dotičnih proizvoda.

**ZLOUPORABA
VLADAJUĆEG
POLOŽAJA
Čl. 102**

Svaka zloporaba vladajućeg položaja od strane jednog poduzetnika ili više njih na unutarnjem tržištu ili njegovu znatnom dijelu zabranjena je kao nespojiva s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj bi mogla utjecati na trgovinu među državama članicama.

Takva se zloporaba može osobito sastojati od:

- (a) neposrednog ili posrednog nametanja nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta;
- (b) ograničivanja proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača;
- (c) primjene nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- (d) uvjetovanja sklapanja ugovora preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema trgovačkoj praksi, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.

Croatian Civil Aviation Agency

Zaštita tržišnog natjecanja

LISABONSKI UGOVOR; čl. 101. i 102.

Zaštita unutarnjeg tržišta

*ZAKON O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA
(NN 79/09, 80/13)*

Zaštita mjerodavnog
tržišta

Croatian Civil Aviation Agency

**Zaštita
tržišnog
natjecanja**

ZAKON O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA (NN 79/09, 80/13)

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

Pravni položaj i ustrojstvo Agencije

članak 26.

(1) Agencija je pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti određenih ovim Zakonom, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 vezano uz primjenu članka 101. i 102. UFEU te Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004.

(2) Agencija u provedbi poslova iz stavka 1. ovoga članka surađuje s Europskom komisijom i nadležnim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja država članica Europske unije.

(3) Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti Agencija odgovara Hrvatskom saboru.

.....

(10) Upravne pristojbe i upravno-kaznene mjere koje utvrđuje i izriče Agencija, prihod su državnog proračuna Republike Hrvatske.

Croatian Civil Aviation Agency

Zaštita tržišnog natjecanja

ZAKON O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA (NN 79/09, 80/13)

Croatian Civil Aviation Agency

Postupak utvrđivanja povrede odredbi ovoga Zakona

Inicijativa za pokretanje postupka

članak 37.

(1) Inicijativu za pokretanje postupka koji je u nadležnosti Agencije, u obliku pisanog zahtjeva, prijedloga, obavijesti, prigovora ili drugog podneska može podnijeti svaka pravna ili fizička osoba, strukovna ili gospodarska interesna udruga, odnosno komora poduzetnika, udruga potrošača, Vlada Republike Hrvatske, središnja tijela državne uprave te tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

.....

(4) Podnositelj inicijative može pisanim putem zatražiti od Agencije dostavu Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz članka 48. ovoga Zakona u skraćenom obliku, i može zatražiti saslušanje u postupku u svojstvu svjedoka. U tom slučaju, Agencija će udovoljiti zahtjevu podnositelja.

(5) Podnositelj inicijative može tražiti od Agencije zaštitu identiteta. Ako ocijeni da za to postoje opravdani razlozi, Agencija će udovoljiti takvom zahtjevu.

Zaštita tržišnog natjecanja

ZAKON O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA (NN 79/09, 80/13)

- ✓ postupak utvrđivanja zabranjenog sporazuma / zlouporabe vladajućeg položaja Agencija pokreće po službenoj dužnosti
- ✓ u provođenju nenajavljene pretrage Agencija smije:

1. ući i provesti pretragu svih poslovnih prostorija, zemljišta i prijevoznih sredstava (dalje: prostorije) u sjedištu poduzetnika protiv kojeg se vodi postupak, kao i na svakoj drugoj adresi na kojoj taj poduzetnik djeluje;
2. pregledati poslovne knjige i drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje poduzetnika, neovisno o mediju na kojemu su te knjige ili dokumentacija pohranjeni (primjerice, računala, serveri, telefonski uređaji),
3. oduzeti i/ili napraviti preslike poslovnih knjiga i druge dokumentacije ili izvadaka iz poslovnih knjiga i druge dokumentacije, u elektroničkom ili drugom obliku,
4. oduzeti potrebnu dokumentaciju i zadržati je koliko je potrebno za izradu preslike te dokumentacije, ukoliko iz tehničkih razloga nije moguće tijekom pretrage napraviti preslike potrebne dokumentacije
5. zapečatiti prostoriju i/ili poslovnu knjigu ili dokumentaciju za vrijeme pretrage i u opsegu neophodnom za provedbu pretrage,
6. zatražiti od zastupnika poduzetnika ili radnika poduzetnika usmeno očitovanje o činjenicama ili dokumentima koji se odnose

Croatian Civil Aviation Agency

Zaštita tržišnog natjecanja

ZAKON O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA (NN 79/09, 80/13)

Croatian Civil Aviation Agency

Zaštita tržišnog natjecanja

Upravno-kaznene mjere za teške povrede propisa o tržišnom natjecanju

članak 61.

Upravno-kaznenom mjerom u iznosu do najviše 10% vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća, kaznit će se poduzetnik koji:

1. sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način sudjeluje u sporazumu kojim je narušeno tržišno natjecanje, na način opisan odredbom članka 8. ovoga Zakona i članka 101. UFEU,
2. zlouporabi vladajući položaj na način opisan odredbom članka 13. ovoga Zakona i članka 102. UFEU,
3. sudjeluje u provedbi zabranjene koncentracije poduzetnika, opisanoj odredbom članka 16. ovoga Zakona,
4. ne postupi po rješenju Agencije kojim se određuju mjere za uspostavu tržišnog natjecanja ili određuju privremene mjere (članak 58. stavak 1. točke 1. do 11.).

Odluka Komisije o primjeni čl. 9 Direktive 96/67/EZ na zračnoj luci Frankfurt (exemptions)

Odluke njemačkih vlasti o izuzeću glede:

- ✓ Samostalnog obavljanja zemaljskih usluga (zabrana)
- ✓ Ograničenja na jednog pružatelja nekih kategorija zemaljskih usluga (FRA AP)
- ✓ Najavljeni radovi – još veći prostorni problemi
- ✓ Otvaranje tržišta uzrokovalo bi pad kvalitete usluge i rast MCT (trenutno 45 min) – pad konkurentnosti
- ✓ Neslaganje sa korisnicima koji drže da ima mjesta za adekvatan self-handling (primjer Delte u prošlosti)

**Odluke
Europske
Komisije /
Europskog
suda**

Odluka Komisije o primjeni čl. 9 Direktive 96/67/EZ na zračnoj luci Frankfurt (exemptions)

- ✓ Komisija nije odobrila da se self-handling zabrani te je odlučila da se isti može ograničiti na jednog korisnika (za oba terminala)
- ✓ Komisija priznala gustoću prometa, vršno opterećenje, manjak prostora i kapaciteta ali je isto tako ustvrdila da se takva opterećenja automatski smanjuju ako carrier sa značajnim prometom odluči sam sebe opsluživati na rampi – automatski pada i tržišni udio upravitelja zračne luke kao i njegova opterećenost
- ✓ 3rd party exemption – nije odobren (mora postojati barem još jedan, uz FRA AP)

Odluke Europske Komisije / Europskog suda

Croatian Civil Aviation Agency

Hvala na pažnji!

